

KFi-dagarna

2020

KommunForskning
i Västsverige

Vi fortsätter i år traditionen med att följa den aktuella utvecklingen gällande ledarskap, organisation och ekonomi i den kommunala sektorn. I år har vi anpassat oss efter rådande läge och ersatt KFi-dagen med KFi-dagarna: tre fullspäckade seminarier via zoom. Under dagarna behandlas bland annat studier kring innovation, tillitsstyrning, backsourcing, sociala investeringar, effekter av Corona, konkurrensdemokrati och valet i USA. Speciellt inbjudna gäster är Sören Holmberg, Bengt Johansson och David Karlsson, Göteborgs universitet samt Ulrika Westrup, Lunds universitet.

Program

Dag 1 27/11 kl 13.00-15.00

- 13.00 **Välkommen!**
Björn Brorström och Gustaf Kastberg Weichselberger
- 13.10 **Kritisk granskning av verksamhet och forskning: en lite skrämmande bild och några handfasta råd**
Gustaf Kastberg Weichselberger
- 13.40 **Corona ur ett samhällsorganisatoriskt perspektiv - en problematisering**
Björn Brorström och Bengt Johansson
- 14.20 **Backsourcing i teori och praktik – dilemman i offentlig sektor**
Johan Berlin och Eric Carlström

Dag 2 4/12 kl 13.00-15.00

13.00 **Ledning och organisering av tjänsteinnovation i välfärden**

Ulrika Westrup

13.40 **Tillit: möjligheter och naiva föreställningar**

Sven Siverbo

14.20 **Det amerikanska valet**

Sören Holmberg

Ulrika Westrup,
docent, Lunds
universitet

Dag 2 11/12 kl 13.00-15.00

Dag 3 11/12 kl 13.00-15.00

13.00 **Coronakrisen som hållbar förändringskraft - en studie av kommuners arbete med innovation och utveckling under pandemin**

Jessica Algehed, Christian Jensen och Viveka Nilsson

13.40 **Styrning på vinst och förlust - lärdomar från studier av sociala investeringar och välfärdsbokslut**

Cristian Lagström

14.20 **Konkurrensdemokrati i svenska kommuner?**

David Karlsson

David Karlsson,
Professor, Göteborgs
universitet

Kritisk granskning av verksamhet och forskning: en lite skrämmande bild och några handfasta råd

Gustaf Kastberg Weichselberger

Upprinnelse:

- Sällan har forskning varit så omdebatterat som just nu
- För KFi har ett kritiskt granskande av redovisning, styrning och organisering alltid varit ett huvudfokus (inte sällan har vi varit först på plats på brottsplatsen!)
- Mindre fokus har legat på en kritisk granskning av forskningen – men några insatser har gjorts

En karriär beskriven genom managementmodeller

Balanced scorecard

Kundval

Beställarutförarmodell

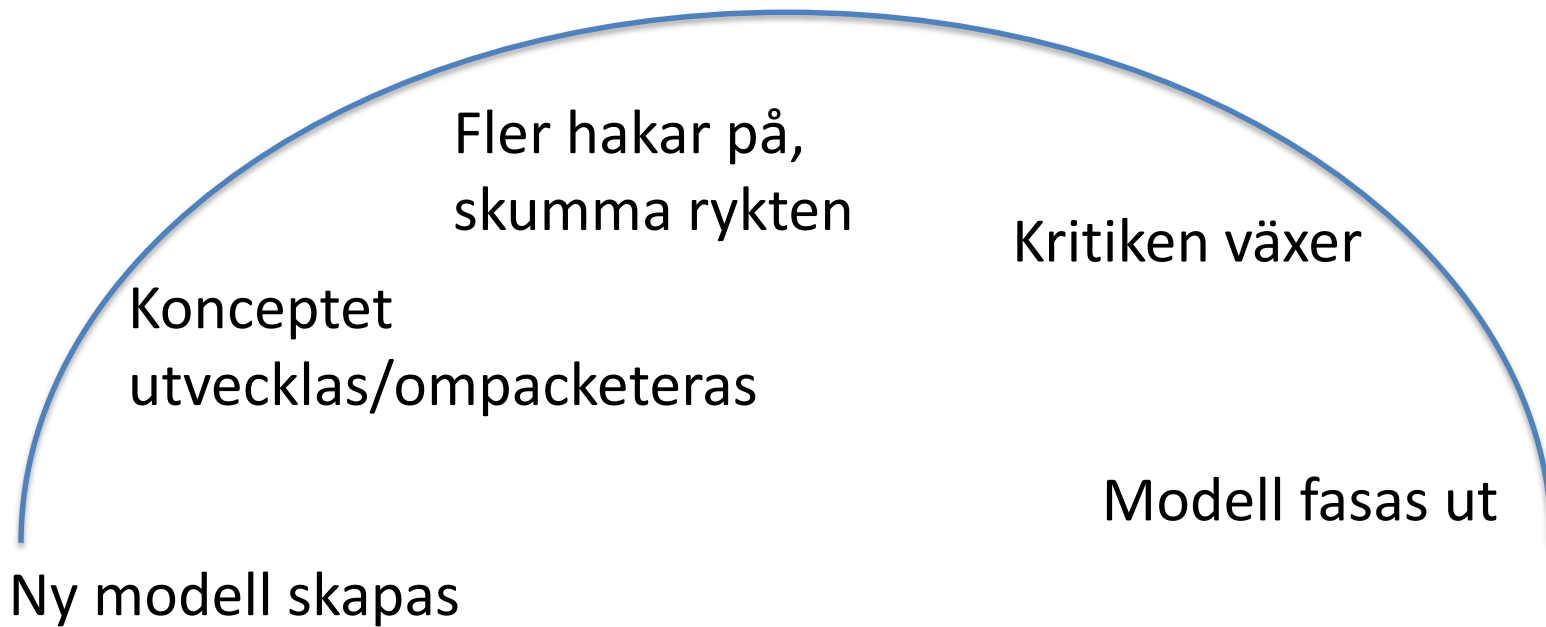
Lean

Sociala investeringar

Förstelärare

Välfärdsbokslut

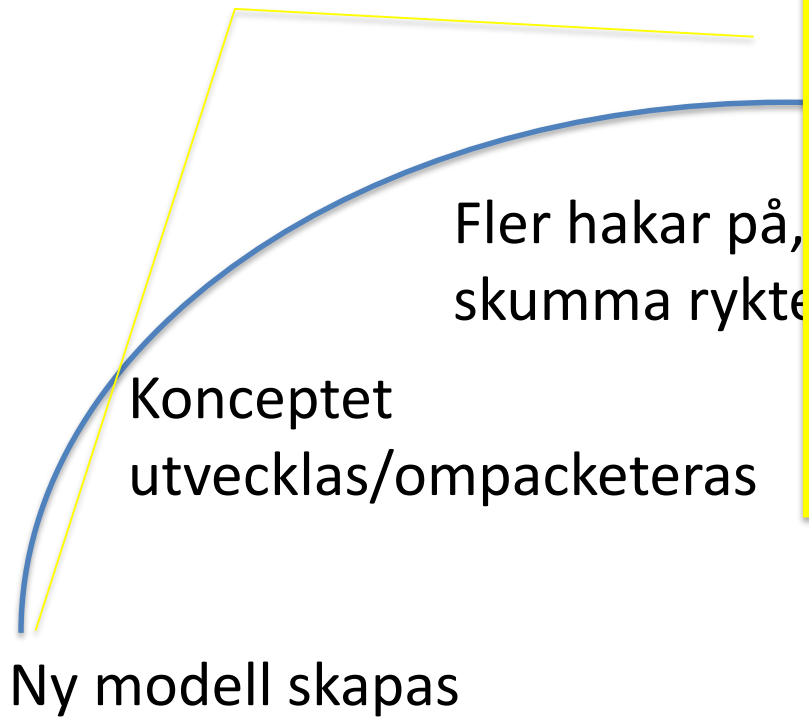
Ofta uppvisar modellen en egen liten cykel

Ofta uppvisar modeller

Vi har en bra grej här: det kallas
balanserad styrning!

Man ska styra genom att
uppmärksamma inte en, utan
fyra dimensioner!

Ofta uppvisar modellen en

Ännu bättre! Vi har
anpassat det till svensk
offentlig sektor

Vi lade helt enkelt till ett
femte perspektiv,
”medarbetarperspektivet”

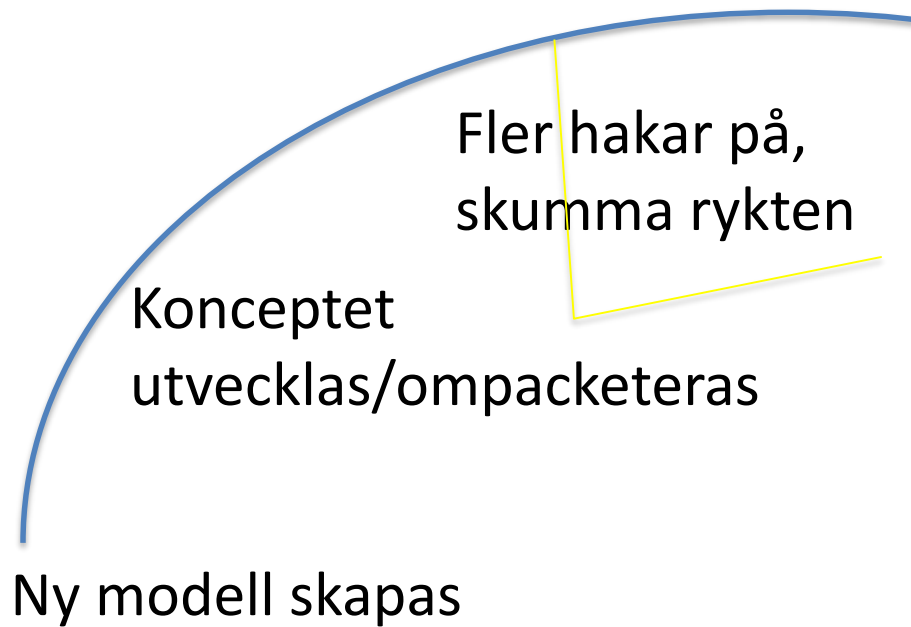
Fler hakar på,
skumma rykten

Konceptet
utvecklas/ompacketeras

Modell fasas ut

Ny modell skapas

Ofta uppvisar modellen en egen liten cykel

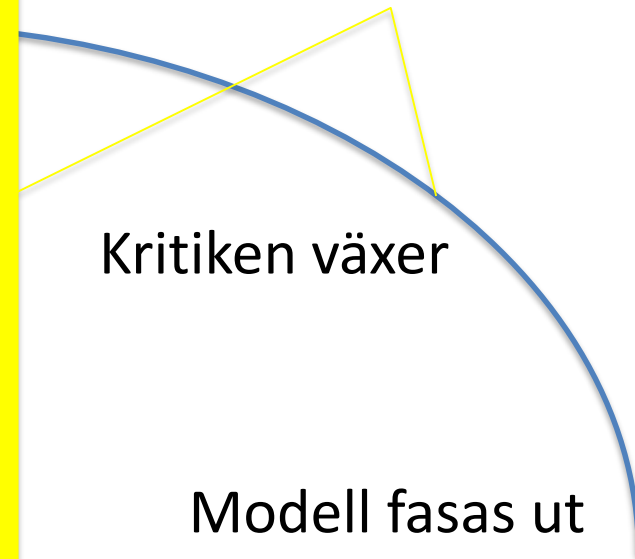
Balanserad styrning är ju toppen, alla håller på med det!

Hmm, det verkar ta ganska lång tid att verkligen komma igång med det. Undra vad den totala kostnaden är, vi lägger ju ganska mycket tid på det?

Oj, har ni läst senaste Dagens Samhälle? En hel kör av kritiker. Tydligen en firma som tjänat mycket på att introducera balanserad styrning.

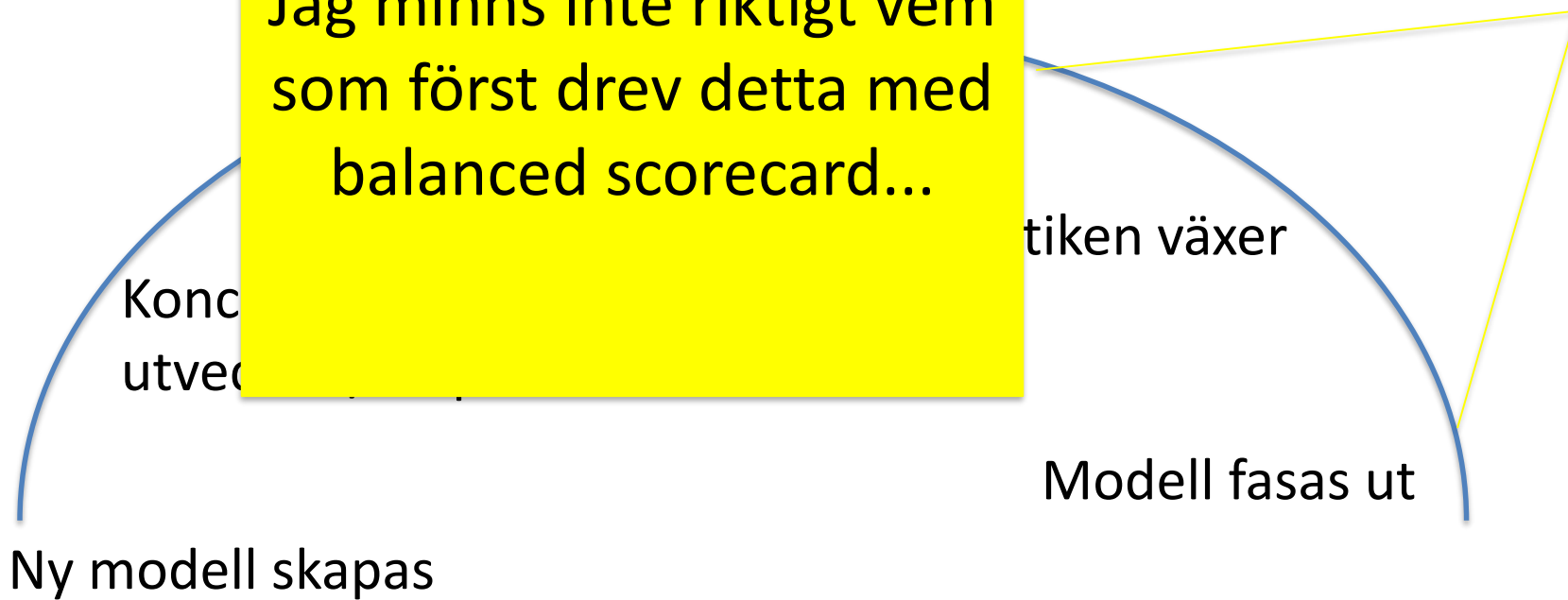
Men inga positiva effekter har kunnat noteras, enligt en forskare som stapplat ut ur elfenbenstornet.

En egen liten cykel

Ofta uppvisar modellen en egen liten cykel

Jag minns inte riktigt vem
som först drev detta med
balanced scorecard...

Hur förstår vi detta? Sektorns roll?

Ständigt problemgenererande

- Inbyggda målkonflikter: exempelvis olika förvaltningsvärden
- Organiseringen bygger på olika domäners representation

Det finns alltid ett upplevt behov av reorganisering + en starkt säljsida

Forskningens roll?

- Naturlig eftersläpning: svårt att studera något som inte finns!
- Det komplexa objektet är inte mindre komplext för forskaren: svårt att isolera kausalsamband
- Vanligt med "hiskeliga generaliseringar": validitetsproblemet

Exemplet Lean

“the lean message is 100% positive”

D, Mitchell A. Lean Thinking for the NHS. London:
NHSCConfederation, 2006.

“Lean är bra. Och om det inte är bra så är det inte lean.”
Lean-guru

Erfarenheter från forskning om lean

Ett omfattande management-koncept som förutsätter samspel mellan enheter och nivåer, men (exempelvis):

- Studier med avgränsat fokus i konceptet (informationssystem, en teknik)
- Studier med avgränsat organisatoriskt fokus (en avdelning, oftast akutmottagningar, en nivå)
- Studier med begränsad metodologi (en yrkesgrupp, självvärderingar)
- Studier av "framgångsfall"

Trots att vi pratar om något som är 100% bra, fanns det knappt några studier alls som pekade i den riktningen när studier rensats bort enligt ovan

Ok?

- Den enskilda studien måste inte vara dålig (det finns en hel del sådana också), men inte sällan sker generaliseringar långt bortom vad som är rimligt
- I kunskapsöversikter "slipas" nyanserna bort och resultatet överdrivs inte sällan
- + En del skumma drivkrafter (forskning och konsulter gör gemensam sak)
- Riskerar ju att skapa beslutsunderlag som är direkt felaktiga

Är detta ofrånkomligt?

- Delvis!
- Vissa saker kanske kan göras

Några "handfasta råd"

- Var inte först på bollen!
- I väntan på bollen:

Eftersom empirisk forskning ofta saknas...

...satsa på att testa modellens rimlighet: vad bygger modellen på för grundpremissor?

(lite hederligt utredningsarbete)

Vanliga fallgropar:

- Antagande om avsaknad av målkomplexitet,
- Antagande om möjlighet att reducera målkomp
- Förutsätter mätning av sådant som inte kan mä
- Förutsätter en fullständig reorganisering

Va, du tror att det bara finns ett mål?
Uuut ur rummet!

Va, ska vi ta bort målet om rättvisa?
Uuut ur rummet!

Va, ska vi mäta mångfald genom att räkna ras?
Uuut ur rummet!"

Va, så allt ska göra om?
Uuut ur rummet!

Alltså:

Mer samarbete,

mer kritisk hållning (också till forskning),

och mer uppskatta komplexiteten.